

Inhoud

Voorwoord	9
Relatie, de brug tussen het brein- en omgevingsfactoren	
Hoofdstuk 1.	
Wat is normaal? Wie is normaal? Tijd en context zullen het zeggen	13
1.1. De 'oude' GGZ	16
1.2. De 'nieuwe' GGZ	23
Hoofdstuk 2.	
Het brein, terug van weggeweest	27
2.1. De opbouw van ons brein	30
2.1.1. De stamhersenen – het reptielenbrein	30
2.1.2. Het limbisch systeem – het zoogdierenbrein	31
2.1.3. De cortex – het primatenbrein	35
2.2. Informatietransport over 86.000.000.000 x 10.000 afslagen	37
Hoofdstuk 3.	
De jongere en zijn of haar omgeving	41
3.1. De 'normale' relationele ontwikkeling	42
3.1.1. Een relationeel fundament storten – van baby tot kleuter	43
3.1.2. De relationele ruwbouw: eerst de muren, dan het behang – van kleuter naar puber	48
3.1.3. De puberteit en adolescentie: heeft onze communi- catie nog enige invloed?	51
3.2. Wie is de zondebok als het misgaat? De kip of het ei?	54

Hoofdstuk 4.

Verbindende communicatie en verbindend opvoedgereedschap 57

- 4.1. Verbindende communicatie 60
 - 4.1.1. Communiceren doe je altijd: aanvullend of aanvullend 63
 - 4.1.2. In de schoenen van de ander kunnen staan 67
 - 4.1.3. Dialoog over vraag en aanbod 73
- 4.2. Een verbindende gedragsmatige aanpak 80
- 4.3. Aanleren van helpende gedragsalternatieven/sociale vaardigheden 89
- 4.4. Een verbindende cognitieve aanpak 95

Hoofdstuk 5.

Temperament 101

Hoofdstuk 6.

D'r Klinge Hingst 105

- 6.1. Pittig temperament of ADHD? Zoek de verschillen 107
- 6.2. Wie is de zondebok? 111
- 6.3. Een nieuwe afzetmarkt 113
- 6.4. Sanguinisch temperament in combinatie met ernstig tegendraads gedrag 116
- 6.5. ODD of ernstig tegendraads? Zoek de verschillen 119
- 6.6. Wie is de zondebok? 123
- 6.7. Sanguinisch temperament in combinatie met ernstig tegendraads gedrag en onvoldoende basisvertrouwen 126
- 6.8. Hechtingsprobleem of hechtingsstoornis? Zoek de verschillen 128
- 6.9. Wie is de zondebok? 133
- 6.10. Relationele en communicatieve handvatten 139
 - 6.10.1. Communicare met sanguinische jongeren 139
 - 6.10.1.1. Medicatie om tot communicare te komen 140
 - 6.10.1.2. Pedagogische handvatten om tot communicare te komen 148

Inhoud	7
6.10.2. Communicare met sanguinische jongeren i.c.m. stevig tegendraads gedrag en weinig relationeel basisvertrouwen	154
6.10.3. Communicare met sanguinische groepen i.c.m. stevig tegendraads gedrag en weinig relationeel basisvertrouwen	172
 Hoofdstuk 7. Op hol geslagen mammoet	 181
 Hoofdstuk 8. 'ee Sjoew kiendje	 195
8.1. 'Sjoew' of een emotionele stoornis? Zoek de verschillen	198
8.2. Wie is de zondebok?	217
8.3. 'Sjoew' temperament in combinatie met emotionele problemen en ADD	222
8.4. 'Sjoew' temperament in combinatie met emotionele problemen, executieve problemen en onvoldoende basisvertrouwen	225
8.5. Wie is de zondebok?	227
8.6. Relationele en communicatieve handvatten	233
8.6.1. Pedagogische handvatten om tot communicare te komen	234
8.6.2. Medicatie om tot communicare te komen	246
 Hoofdstuk 9. Arendsogen	 249
9.1. Binnen of buiten de normaalverdeling? Zoek de verschillen	251
9.1.1. Theory of mind en communicatie	252
9.1.2. Zintuiglijke prikkelverwerking en centrale coherentie	259
9.2. Wie is de zondebok?	267
9.3. Relationele en communicatieve handvatten	271

8

Inhoud

Register

283

Literatuur

287